

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO 7, 9, 57, 69 IR 72 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Teikiame Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 7, 9, 57, 69 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), kuris parengtas atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – Konstitucinis Teismas) 2021 m. balandžio 14 d. nutarimą Nr. KT58-A-N4/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

I. Sprendžiama problema	I. Konstitucinis Teismas 2021 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. KT58-A-N4/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pripažino, kad Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – Statutas) 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata „pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas“ prieštarauja Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui. Taip pat abejonių dėl atitikties proporcingumo principui bei Europos Sąjungos teisinio reguliavimo principams kelia ir Statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktų nuostatos. II. Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, siekdamas tinkamai vykdyti funkcijas, susijusias su nuteistųjų įdarbinimu, nuo 2022 m. sausio 1 d. susidurs su teisės aktų normų konkurencija. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 134 straipsnio 4 dalyje (straipsnio redakcija, įsigaliosianti 2022 m. sausio 1 d.) nustatyta, kad nuteistieji gali būti priimami į darbą nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančioje įstaigoje pagal darbo sutartį, vadovaujantis BVK 134 straipsnio 2 dalimi (straipsnio redakcija, įsigaliosianti 2022 m. sausio 1 d.). Atsižvelgiant į tai, kad Statuto 7 straipsnio 5 dalyje nustatytas reikalavimas valstybės įmonių prie pataisos įstaigų darbuotojams būti neteistiems atitinkamais nusikaltimais ar neturėti teistumo, BVK 134 straipsnio 4 dalis (straipsnio redakcija, įsigaliosianti 2022 m. sausio 1 d.) nebus įgyvendinama.

	III. Statuto 57 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pareigūnams už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą mokama Darbo kodekso nustatyta tvarka, o galimybė viršvalandinį darbą kompensuoti poilsio laiku yra nustatyta Statute, tačiau skirtingai nei kitiems statutiniais valstybės tarnautojams ar darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį. Toks reguliavimas pažeidžia lygiateisiškumo principą.
II. Siūlomos priemonės	I. Siūloma tikslinti nuostatas dėl nepriekaištingos reputacijos taip, kad būtų užtikrinta Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta piliečių teisė lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą ir 48 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta kiekvieno žmogaus teisė laisvai pasirinkti darbą, jos neprieštarautų proporcingumo principui bei Europos Sąjungos teisinio reguliavimo principams: – nustatyti, kad neterminuotai draudžiama būti vidaus tarnybos sistemos pareigūnu tik tiems asmenims, kurie pripažinti kaltais dėl sunkaus arba labai sunkaus nusikaltimo arba tyčinio nusikaltimo valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams; – nustatyti draudimą vidaus tarnybos sistemos pareigūnais nustatytą laiką būti tik tiems asmenims, kurie atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už tyčines nusikalstamas veikas; – nustatyti galimybę į vidaus tarnybą pretenduoti iš atitinkamų pareigų atleistiems asmenims ar asmenims, pažeminusiems pareigūno vardą po 5 metų. II. Atsižvelgiant į pokyčius bausmių vykdymo srityje, susijusius su nuteistųjų užimtumo organizavimu, Projekte siūloma nustatyti, kad atitinkamos Statuto nuostatos dėl nepriekaištingos reputacijos bei kiti apribojimai taikomi tik valstybės įmonių prie pataisos įstaigų administracijos darbuotojams. III. Siekiant teisinio aiškumo, Projekte siūloma detalai reglamentuoti apmokėjimą už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, taip pat nustatyti analogišką šio darbo kompensavimo poilsio laiku reglamentavimą, kaip ir kitiems statutiniais valstybės tarnautojams bei darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, atsižvelgiant į statutinių įstaigų veiklos bei kasmetinių atostogų skaičiavimo ypatumus.
III. Priemonių kaštai	Papildomų valstybės biudžeto lėšų neprireiks.
IV. Nauda visuomenei	Nenumatyta.

Projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 reikalavimus.

Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Projekte nėra apibrėžiamos sąvokos, kurios turi būti įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 7 punkto nuostatomis, yra atliktas antikorupcinis projekto vertinimas (pridedama).

Projektas teiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Nacionaliniam pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimui, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacijai, Lietuvos muitinės darbuotojų profesinių sąjungų susivienijimui, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai. Teisingumo ministerija ir Finansų ministerija pastabų dėl Projekto neturėjo. Į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą pastabą atsižvelgta. Su Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos Projektas suderintas darbo tvarka.

Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas pasiūlė apsvarstyti galimybę ir keičiant Vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 2 punktą įtraukti kaip išimtį atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės dėl nusikaltimo mažareikšmiškumo. Specialiųjų tyrimų tarnybos 2018 m. rugsėjo 10 d antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-6982 „Dėl nepriekaištingos reputacijos ir atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės“ konstatuota, kad „tais atvejais, kai teismo nuosprendžiu asmuo pripažįstamas padaręs baudžiamojo įstatymo uždraustą veiką ir atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, pagal galiojantį teisinį reguliavimą jis laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu. Mūsų nuomone, asmenys, atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, negali būti laikomi nepriekaištingos reputacijos, nes tokiu nuosprendžiu pripažįstama, kad asmuo padarė nusikalstamą veiką, taigi, buvo įrodyti visi padarytos nusikalstamos veikos požymiai.<...> Iš dalies teigiama praktika laikome Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 3 straipsnio ir Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 3 straipsnio 3 punkto nuostatas, kuriose nustatyta, kad asmuo tam tikrą laiką nuo nuosprendžio, kuriuo buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, įsiteisėjimo dienos negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos“. Pažymėtina, kad, asmenį atleidžiant nuo baudžiamosios atsakomybės dėl mažareikšmiškumo, teismas visais atvejais turi konstatuoti, kad tokio asmens veikoje buvo visi objektyvieji ir subjektyvieji nusikalstamos veikos sudėties požymiai, t. y. atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės jokių būdu nereiškia asmens padarytos veikos dekriminalizacijos. Todėl nepritartina pasiūlymui tokį asmenį laikyti nepriekaištingos reputacijos, nenustatant tam tikro laiko nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos.

Kitos derinančios institucijos ir įstaigos pastabų dėl Projekto nepateikė.

Projektą parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Valstybės tarnybos ir vidaus tarnybos politikos grupės (grupės vadovė Irina Malukienė, tel. (8 5) 271 8816, el. p. irina.malukiene@vrm.lt) patarėja Inga Čypienė (tel. (8 5) 271 8629, el. p. inga.cypiene@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas ir jo lyginamasis variantas, 7 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
3. Aiškinamasis raštas, 5 lapai.
4. Projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Irina Malukienė, tel. (8 5) 271 8816, el. p. irina.malukiene@vrm.lt